

Arbeidsnotat
2020:6

Behov for kunnskap fra Deltakerundersøkelsen for lærere

En intervjuundersøkelse blant tilbydere av videreutdanning innen «Kompetanse for kvalitet»

Cay Gjerustad, Ann Cecilie Bergene og Cathrine Pedersen

Arbeidsnotat
2020:6

Behov for kunnskap fra Deltakerundersøkelsen for lærere

En intervjuundersøkelse blant tilbydere av videreutdanning innen «Kompetanse for kvalitet»

Cay Gjerustad, Ann Cecilie Bergene og Cathrine Pedersen

Arbeidsnotat 2020:6

Utgitt av Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU)
Adresse Postboks 2815 Tøyen, 0608 Oslo. Besøksadresse: Økernveien 9, 0653 Oslo.

Prosjektnr. 21147

Oppdragsgiver Utdanningsdirektoratet
Adresse Postboks 9359 Grønland, 0135 Oslo

Fotomontasje NIFU

ISBN 978-82-327-0490-3
ISSN 1894-8200 (online)

Copyright NIFU: CC BY 4.0

www.nifu.no

Forord

Dette arbeidsnotatet er skrevet på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet. Notatet presenterer resultater fra en intervjuundersøkelse med tilbydere av videreutdanning. Hensikten er å undersøke hva tilbydere av videreutdanning for lærere trenger av kunnskap fra den årlige spørreundersøkelsen som går ut til lærere som tar videreutdanning innen strategien *Kompetanse for kvalitet*.

Cay Gjerustad, Ann Cecilie Bergene og Cathrine Pedersen har stått for innsamling av data, analyser og notatskriving. Berit Lødding har lest gjennom og kvalitetssikret notatet.

Vi ønsker å takke de 12 informantene som tok seg tid til å delta i intervjuene.

Oslo, 1. desember 2020

Vibeke Opheim
direktør

Roger André Federici
områdeleder

Innhold

Sammendrag	7
1 Om Deltakerundersøkelsen for lærere	10
1.1 Tidligere Deltakerundersøkelser for lærere	10
1.2 Metode	11
1.3 Problemstillinger	12
1.4 Notatets videre oppbygging	12
2 Tilbydernes bruk av Deltakerundersøkelsen.....	13
2.1 Deltakerundersøkelsene brukes aktivt	13
2.2 Krevende med negative tilbakemeldinger	15
2.3 Bruk av Deltakerundersøkelsen fører til endringer	16
2.4 Oppsummering	18
3 Bruk av interne evalueringer	19
3.1 Interne evalueringer gjennomføres, men formatet varierer.....	19
3.2 Interne evalueringer handler primært om selve videreutdanningstilbudet.....	21
3.3 Deltakerundersøkelsen og interne evalueringer utfyller hverandre	22
3.4 Oppsummering	24
4 Ønsker til Deltakerundersøkelsen.....	25
4.1 Spørreskjemaet.....	25
4.2 Grenseoppgang til interne evalueringer	26
4.3 Omfang.....	28
4.4 Innhold	28
4.5 Bruk	31
4.6 Presentasjonsform	32
4.7 Oppsummering	32

5	Vurderinger og forslag	33
5.1	Områder det er viktig å videreføre.....	33
5.2	Områder hvor endring etterlyses	33
	Referanser.....	37
	Vedlegg.....	38

Sammendrag

Deltakerundersøkelsen for lærere er en spørreskjemaundersøkelse rettet mot lærere som tar videreutdanning i regi av satsingen *Kompetanse for Kvalitet*. Undersøkelsen har vært gjennomført årlig fra 2010 til 2020. Hensikten med dette notatet er å finne ut hva tilbyderne av videreutdanning ønsker seg av informasjon fra Deltakerundersøkelsen for lærere for å sikre videreutdanningstilbud av god kvalitet. Datakilden er intervjuer med tolv ansatte ved universiteter og høyskoler som jobber med videreutdanning for lærere.

Analysene viser at Deltakerundersøkelsen i stor grad dekker behovet tilbyderne har for kunnskap om hvordan deltakerne vurderer videreutdanningene. Både informasjon om bakenforliggende forhold, som deltakernes motivasjon og grunn til å studere, og spesifikk informasjon om studiene ved det enkelte lærested framstår som viktig.

Deltakerundersøkelsen brukes aktivt av tilbyderne

Både den institusjonsspesifikke rapporten og hovedrapporten brukes av tilbydere av videreutdanning for å sikre god kvalitet på studiene. Rapportene brukes mer aktivt og systematisk på overordnet nivå hos tilbyderne enn på fag og emnenivå. På fag og emnenivå varierer det mer hvor systematisk Deltakerundersøkelsen brukes. Fagmiljøene er i mange tilfeller relativt autonome, og de bestemmer selv om og hvordan resultatene skal brukes.

Noen informanter forteller at resultatene fra Deltakerundersøkelsen har overføringsverdi til lærerutdanningene, at erfaringer de gjør i videreutdanningen og de tilbakemeldingene de får i Deltakerundersøkelsen påvirker hvordan de tenker om lærerutdanningene.

Bruk av Deltakerundersøkelsen fører i mange tilfeller til endringer i videreutdanningstilbudene når det gjelder innhold og hvem som underviser. Det kommer også fram at kombinasjonen av Deltakerundersøkelsen, interne evalueringer og erfaringsseminar samlet gir informasjon om eventuelle utfordringer og hvordan de kan møtes.

Mange har egne evalueringer

Interne studentevalueringer gjennomføres i stor grad ved de universitetene og høyskolene vi har snakket med. Utforming og gjennomføring av evalueringene er lagt til de fagansvarlige som har høy grad av autonomi når det gjelder når og hvordan dette skal gjøres. Interne evalueringer foregår både kvantitativt og kvalitativt, og praktiske hensyn som f.eks. gruppestørrelse synes å være viktig for valg av format.

De fleste av informantene oppga også at interne evalueringer som oftest gjennomføres midtveis i et semester eller studieår slik at de har tid til å justere kursen. Dette er viktig for å sikre god kvalitet og økt læringsutbytte, noe som igjen påvirker rekruttering til neste års videreutdanningstilbud. Lærere under videreutdanning er en viktig kilde til markedsføring av tilbudet lokalt på skolene og i kommunene.

Informantene peker på en trend der de opplever at en stadig større andel lærere tar et bestemt videreutdanningstilbud fordi ny kompetanseforskrift pålegger dem å gjøre det. Denne type endring er det vanskelig å fange opp i interne evalueringer.

Endringsforslag

Flere av informantene kommer inn på at det er negativt at åpne svar fra lærere som har tatt videreutdanning, presenteres på en måte som gjør det vanskelig å vite hvilke konkrete kurs de uttaler seg om. Dette kan utbedres ved at enten tilbyderne samler inn denne informasjonen gjennom egne evalueringer eller ved at spørsmålet i Deltakerundersøkelsen omformuleres slik at det kommer helt klart fram at svarene som gis, er ment for tilbyderne på emnenivå.

Noen informanter opplever at resultatene fra Deltakerundersøkelsen kan bli noe gjentakende, at det er det samme som kommer fram år etter år. Andre kommer inn på at lærernes endring av praksis er en svært viktig indikator på videreutdanningens kvalitet. Vår vurdering er at å ha en eller flere oppfølgingsundersøkelser etter den ordinære Deltakerundersøkelsen vil bidra både til økt variasjon i tilbakemeldingene og ny kunnskap om endring av praksis. På den måten vil man få vite mer om hva som skjer med lærerne og den nye kunnskapen de har fått over tid. Det er sannsynlig at de vil kunne reflektere over det de har lært på en annen måte når det har gått en tid siden studiet.

Få av informantene har helt konkrete forslag til nye spørsmål som bør være med i Deltakerundersøkelsen, spørsmål som kan tas bort eller endringer av spørsmål. Det kommer imidlertid fram tre områder der noen har konkrete innspill:

- Temaet digital kompetanse. Utsagnene tyder på at spørsmålene ikke treffer godt nok på temaet, og at de bør revideres. Vi foreslår å se til eksisterende undersøkelser på temaet for å få inspirasjon til å utvikle spørsmål.
- Betydningen av at det finnes relevante svaralternativer for alle som tar videreutdanning. Ikke alle lærere som tar videreutdanning gjør det fordi de skal undervise i faget. Det er også fag som veiledning o.l., som ikke direkte brukes i undervisningen. I slike tilfeller er det viktig at det tas høyde for at de også kan svare på spørsmål på en adekvat måte. Vår vurdering er at dette kan nås ved en kritisk gjennomgang og oppdatering av svaralternativene.
- Inkludere spørsmål om lærerne tar det faget de helst ville tatt dersom de kunne velge fritt, eller om det er slik at mange tar de fagene det satses spesielt på og som skoleledere og skoleeiere satser på.

Det er også flere informanter som kommer inn på at Deltakerundersøkelsen ikke må blir for lang. Vi ser det som en mulig løsning at noen tema ikke besvares av alle, slik at halvparten får ett tema og den andre halvparten får ett annet. Dette vil gjøre at hver enkelt deltaker får en kortere undersøkelse, uten at antallet som svarer på hver del, blir kritisk lav. Videre kan det være en mulighet at ikke alle tema er med i alle Deltakerundersøkelser, for eksempel kan noen tema være med annet hvert år.

1 Om Deltakerundersøkelsen for lærere

Deltakerundersøkelsen for lærere er en spørreskjemaundersøkelse rettet mot lærere som tar videreutdanning i regi av satsingen *Kompetanse for Kvalitet*. Undersøkelsen har vært gjennomført årlig fra 2010 til 2020. Spørsmålene har vært gjenstand for stadig revisjon etter hvert som kunnskap har blitt etablert og nye kunnskapsbehov har dukket opp. Det innebærer at noen spørsmål har vært med fra starten av, mens de fleste har vært med i noen eller et fåtall runder.

I strategiperioden for *Kompetanse for kvalitet* har de blitt gjort endringer fagtilbudet. Nye fag har kommet til og flere studier har blitt helt nettbaserte. I en situasjon med stadig utvikling og endring er det viktig at tilbyderne får god informasjon slik at for å utvikle studer med høy kvalitet.

Hensikten med dette notatet er å finne ut hva tilbyderne av videreutdanning ønsker seg av informasjon fra Deltakerundersøkelsen for lærere for å sikre videreutdanningstilbud av god kvalitet. For å undersøke dette har vi gjennomført intervjuer med ansatte ved universitet og høyskoler som jobber med videreutdanning av lærere.

1.1 Tidligere Deltakerundersøkelser for lærere

Tidligere utgaver av Deltakerundersøkelsen har undersøkt lærernes opplevelse av en rekke forhold knyttet til videreutdanningen (Gjerustad og Pedersen, 2019):

- Tilrettelegging for videreutdanning ved skolen de jobber på
- Kultur for kunnskapsdeling ved skolen de jobber på
- Opplevelse av finansieringsordninger
- Grunn til å ta videreutdanning
- Opplevelse av innholdet i studiet
- Kontakt med medstudenter
- Opplevelse av nettbaserte studier
- Opplevelse av læringsutbytte

Temaene har vært undersøkt ved hjelp av spørreundersøkelser som har gått ut til lærerne i mai, altså helt på slutten av studiet. Dermed har undersøkelsen fått tak i lærernes opplevelse mens det de har lært på videreutdanningen, har vært relativt friskt i minne. Samtidig har de også fått prøvd ut en del av det de har lært, i og med at de jobber parallelt med at de studerer. Imidlertid har de på det tidspunktet ikke fått testet ut den nye kunnskapen over lang tid. Om de på et senere tidspunkt vil være mer eller mindre positive til videreutdanningen vet vi ikke.

Rapporteringen fra Deltakerundersøkelsen har hatt til hensikt å opplyse både sentrale myndigheter og beslutningstakere, interessegrupper og tilbydere av videreutdanning. Dette har vært forsøkt oppnådd gjennom følgende former for rapportering:

- En hovedrapport som presenterer totaltall for alle videreutdanningstilbudene, og hvor fag og studiesteder sammenliknes.
- Institusjonsspesifikke rapporter til hvert enkelt tilbyder, der hvert enkelt studiested og kurs/fag sammenliknes med gjennomsnittene for studiesteder og kurs/fag. Disse rapportene bygger på det samme datamaterialet som hovedrapporten, men inkluderer kun spørsmål som handler om lærernes opplevelse av studiet. Det vil si at bakgrunnsinformasjon og lærernes opplevelse av tema som tilrettelegging og kultur for kunnskapsdeling ikke er med. De institusjonsspesifikke rapportene har også inneholdt fritekstsvar der lærerne kunne gi tilbakemelding til sitt studiested med egne ord. Rapportene har blitt behandlet konfidensielt, og har ikke vært offentlig tilgjengelig.

I tillegg har det enkelte år blitt produsert fagspesifikke rapporter som fokuserer på enkelte fag innen *Kompetanse for kvalitet*, som matematikk og profesjonsfaglig digital kompetanse (se for eksempel Gjerustad, Smedsrud, Tømte og Pedersen, 2019).

1.2 Metode

Datainnsamlingen til notatet har vært intervjuer med ansatte som har ansvar for videreutdanning ved ulike universiteter og høyskoler. I alt tolv ansatte ble intervjuet, seks koordinatorene og seks emneansvarlige.

Koordinatorer har overordnet ansvar for videreutdanning av lærere ved institusjoner i en region. Det er seks slike regioner i Norge, og alle seks koordinatorene ble intervjuet. Emneansvarlige har ansvar for et emne, som norsk, matematikk, ved sitt universitet/høyskole. Disse jobbet i noen tilfeller ved de samme institusjonene som koordinatorene, og i noen tilfeller ved andre institusjoner. Koordinatorer bistod oss i arbeidet med å finne emneansvarlige for ulike fag, slik at følgende fag var representert:

- Norsk
- Matematikk
- Engelsk
- Veiledning for nyutdannede
- Spesialpedagogikk
- Praktisk-estetiske fag

Totalt sett fordelte intervjuene seg på små og store universiteter over hele landet. Informantene fikk tilsendt hovedrapporten fra Deltakerundersøkelsen 2019, som var siste gang det var en ordinær Deltakerundersøkelse. De fikk også et eksempel på hvordan tilbakemeldingene til hvert enkelt studiested så ut. Dette gjorde vi for å sikre at de visste hva undersøkelsene inneholdt. Da intervjuene ble gjennomført, viste det seg at alle utenom én informant kjente godt til Deltakerundersøkelsen.

På grunn av det lave antallet koordinater, kun seks i Norge, kommer vi ikke til å opplyse om sitater er hentet fra koordinatører eller emneansvarlige. Dette for å unngå at svar kan kjennes igjen.

1.3 Problemstillinger

Den overordnede problemstillingen for undersøkelsen er:

- Hvilken informasjon trenger tilbyderne av videreutdanning fra Deltakerundersøkelsen for lærere?

For å nærme oss temaene som skal undersøkes har vi fokusert på tre underproblemstillinger:

- Hvordan har tidligere rapporter, hovedrapport og institusjonsspesifikke, blitt brukt ved de ulike videreutdanningene?
- Har det vært interne evalueringer hos tilbyderne, og hvordan har disse blitt brukt?
- Hvilken informasjon trenger tilbyderne fra Deltakerundersøkelsen? Har tilbyderne endringsforslag til Deltakerundersøkelsen? Har tilbyderne ønsket for hvordan informasjonen presenteres?

1.4 Notatets videre oppbygging

Notatets oppbygging følger de tre underproblemstillingene, slik at de besvares i de tre følgende kapitlene. I siste kapittel vil vi vurdere det som har kommet fram og komme med forslag til endring.

2 Tilbydernes bruk av Deltakerundersøkelsen

I dette kapitlet ser vi på hvordan respondentene forteller at Deltakerundersøkelsen for lærere har blitt brukt ved tilbyderinstitusjonene og hva som kommer ut av det. Som nevnt i kapittel 1 inkluderer Deltakerundersøkelsen både en hovedrapport, som omtaler alle studiesteder og kurs, og en institusjonsspesifikk rapport som handler om hvert enkelt studiested, og de kursene som tilbys der. Kapitlet omhandler begge disse typene rapporter.

2.1 Deltakerundersøkelsene brukes aktivt

Tilbyderne oppgir jevnt over at Deltakerundersøkelsen er en viktig kilde til informasjon i deres arbeid med å vurdere videreutdanningstilbudene. Dette gjelder særlig den individuelle tilbakemeldingen til hvert enkelt studiested, men også hovedrapporten brukes aktivt. Disse to informantene forteller om omfattende og aktiv bruk av Deltakerundersøkelsen:

Det er både på personalmøter (...) fagdager, men også selvfølgelig i forbindelse med det som vi har som kvalitetssikring, altså emneevaluering. Hvert emne skal evalueres, og det skal lages en emnerapport. Emnerapporten blir en del av programrapporten, der hvor det er flere emner i et program, og programrapportene blir igjen en del av kvalitetsrapporten til instituttet. Så dette samles sammen og brukes da som en del av rapporteringen og grunnlaget for handlingsplaner og for faglige diskusjoner om kvalitet.

Når vi får Deltakerundersøkelsen så sender vi den ut via «linja» samt tar den opp i råd som består av prodekaner. Vi trekker ut noe som kanskje er av felles interesse, som vi presenterer i rådet, og sender deretter ut via linja. Den nasjonale sender vi bredt ut i hytt og pine, den er det jo ikke noe problem å sende ut. Den institusjonsspesifikke sender vi ut mer spissa via kontaktpersoner slik at den ikke skal «flyte» i linja pga. at fritekstsvar kan være sensitiv info.

Informantene her forteller om en konsensus i hvordan resultatene gjennomgås av de enkelte fagmiljøene, noe ikke alle respondentene forteller om. Det er også eksempler på mer autonome fagmiljøer som selv styrer om og hvordan de bruker Deltakerundersøkelsen i evalueringsarbeidet, som disse to sitatene illustrerer:

Det er nok veldig forskjellig. Noen emner har jo én emne-ansvarlig og én som underviser alt, mens andre har mange folk inne. Så hvordan det løses er jeg usikker på. Matematikk får vi noen ganger høre fra, da; «det ble det samme i år også». Ellers hører jeg ikke så veldig mye egentlig.

Vi har fått tilsendt Deltakerundersøkelsen på mail uten at det har vært noen systematikk rundt at man skal diskutere den. Det har vært opp til den enkelte. Det er klart at her kunne det vært gjort et mye grundigere arbeid rundt systematikk.

Informanter med koordineringsansvar er samlet sett tydeligere og mer samstemte i hvordan resultatene brukes enn informanter som er emneansvarlige. Dette støtter opp under at på overordnet nivå så er det klare planer for hvordan Deltakerundersøkelsen skal brukes, mens dette varierer mer på emnenivå.

Om bruk av hovedrapporten fra Deltakerundersøkelsen forteller flere at de bruker denne til å få kunnskap om bakenforliggende forhold, som finansieringsordning, grunn til å studere, motivasjon og kjønnsfordeling. Informantene forteller at slik informasjon gir dem grunnlag for å forstå endringer over tid blant lærerne som tar videreutdanning, endringer som kan ha betydning for hvordan videreutdanningen skal legges opp. Denne informanten forteller at Deltakerundersøkelsen har gitt dem viktig informasjon om hvorfor lærerne tar videreutdanning:

Altså, i begynnelsen var det jo sånn at de som tok videreutdanning var de som var mest interessert. Vi hadde jo veldig gode resultater. Så etter hvert ble det sånn dalende resultater. Og da hadde vi en følelse av at det ikke var alle som gikk der like frivillig, alle var ikke like engasjert. Og da var det greit å ha den Deltakerundersøkelsen å vise til. (...) Det forklarte litt av nedgangen i prestasjonene. (...) Dette kunne støtte de antakelsene vi hadde.

Selv om så å si alle informantene forteller at Deltakerundersøkelsen brukes aktivt, er en informant inne på at informasjonen kan være noe gjentakende:

Inntrykke mitt, (...) er vel at interessen er litt dalende. Det blir litt det samme hvert år. Jeg tror ikke jeg tør si så mye om det, hva som ligger bak det. Fikk kanskje mer respons tidligere når vi sendte ut.

Senere i intervjuet konkretiserer informanten dette til blant annet å handle om relativt sett svake tilbakemeldinger innen matematikk, og at de emneansvarlige opplever dette som gjentakende.

Det er også noen informanter som kommer inn på at informasjonen fra Deltakerundersøkelsen, har overføringsverdi til lærerutdanningene:

Vi var bra i forhold til gjennomsnittet på de emnene vi tilbyr, og det likte vi jo. Det ga en positiv boost til fagmiljøene. Det tenker jeg også er en viktig del, hva gjør det med fagmiljøet. De hadde jo sine egne evalueringer, og jeg opplevde at i matematikkmiljøet, og delvis også i norsk, så synes de at dette er spennende – at de faktisk gjør en god jobb. Videreutdanning har vært noe som mange ser på som «ved siden av». Mitt ståsted har vært at dette gjør oss bedre på lærerutdanningen også.

I: Så det gir en overføringsverdi til vanlige lærerstudenter også?

Absolutt, det er en av de tingene som gir mer-effekt av videreutdanningen. Denne tredelte rollen: at lærer blir student. Det blir vi mer bevisst på med slike undersøkelser. Hva er det vi holder på med. Det gir oss en sporing til refleksjon rundt det å være videreutdanningsforeleser og det å være foreleser på grunnutdanning.

Informanten omtaler her erfaringer fra en del av det de driver med, videreutdanning av lærere, kan overføres til andre deler av virksomheten. I denne prosessen kan undersøkelser som Deltakerundersøkelsen spille en rolle ut over å bare bidra til vurdering av videreutdanningstilbudene.

2.2 Krevende med negative tilbakemeldinger

Tilbakemeldingene som gis i de institusjonsspesifikke rapportene kan i siste instans handle om et fåtall personer, i og med at de er delt opp etter de emnene som tilbys ved hvert enkelt lærested. Det vil si at de kan oppleves som personlige, noe som kan være særlig uheldig dersom tilbakemeldingene er negative. Dette ble tematisert i flere av intervjuene. Imidlertid er det få som opplever dette som særlig problematisk:

Altså det er ikke noe problem at de får litt negativ tilbakemelding. De er vant til å bli evaluert i andre sammenhenger, og vi har jo også våre interne evalueringer.

Utsagnet fra informanten er typisk for de som kom inn på dette temaet. De mener at tilbakemeldinger, både positive og negative, er noe de fleste er vant til og tåler. Imidlertid problematiserer et par informanter dette og peker på at det er et dilemma hvor detaljert informasjonen skal være:

Så det er jo litt sånn – Hva slags type spørsmål skal vi ha i en sånn undersøkelse? Hvor direkte og hvor indirekte kan det bli? Det er jo et dilemma, fordi på den ene siden så er jo selvfølgelig både ledere, de aktuelle programansvarlige, og de faglige opptatt av å få vite hvordan ting fungerer – Er undervisningen relevant? Får

de noe ut av dette? Alle de spørsmålene som også ligger i Deltakerundersøkelsen, er jo vi opptatt av å få tak i. Hva kan vi gjøre annerledes eller bedre? Er planverket godt nok? Er undervisningsressursene gode nok? Er det nok samlinger? Hvordan bruker vi hverandre? Og så videre. Men når det kan bli så personlig rettet, så er det vanskelig hvordan vi skal håndtere det.

Informanten peker på at på den ene siden er det ønskelig med detaljert kunnskap, samtidig som dette er krevende dersom det kan tilbakeføres til en enkelt person. Da blir det nødvendigvis personlig. Andre informanter igjen var opptatt av at dette går greit så lenge det er en viss balanse i tilbakemeldingene:

Det spørs på hva slags kultur man er vant til. Det kan være ubehagelig hvis man bare snakker om kvalitet når det går galt, men hvis man snakker om kvalitet når det også går godt, er det for så vidt greiere.

Samlet sett forteller informantene at dette med negative tilbakemeldinger kan være utfordrende, samtidig som ingen sier at detaljerte tilbakemeldinger må opphøre.

2.3 Bruk av Deltakerundersøkelsen fører til endringer

De fleste informantene forteller at informasjonen fra Deltakerundersøkelsen fører til forandring, særlig når det gjelder innholdet i studiet. Flere kommer også inn på at Deltakerundersøkelsen har betydning for sammensetningen av undervisningspersonalet:

Ja, noe er i hvert fall på dette med hvem vi har satt inn for å undervise, fordi – og dette er jo igjen litt sånn vanskelig, da – vi ønsker jo å ha de som har høyest formell kompetanse, men også de som da samtidig har en innsikt i praksis. Og det er jo ikke alltid at de to tingene er samtidige kvaliteter hos de faglig ansatte. Det at vi skal ha forskningsbasert, høy kompetanse, samtidig som det skal være en legitimitet. Noen steder har vi jo fått tilbakemeldinger om dette med at det ikke er relevante eksempler fra praksis – vi har også fått noen tilbakemeldinger som har gått på for eksempel at det ikke har vært nok undervisning, rett og slett, altså at det har vært litt tynt, litt lite – så det har hatt betydning for hvilken bemanningskabal vi har gjort for å forsøke å gjøre dette enda bedre.

Noen kommer også inn på at det er Deltakerundersøkelsen i samspill med andre interne og eksterne virkemidler som fører til endringer:

Det har skjedd endringer, men om det er Deltakerundersøkelsen eller om det er fordi erfaringsseminarene også kom på banen. Jeg tror det er to sider av samme sak. I matematikk har vi hele tiden vært nøye på midtveiseevalueringer, at

studentene skal få komme med sine tilbakemeldinger. Vi får litt tøffe tilbakemeldinger, og jeg mener vi har hatt en positiv utvikling ift. fagdidaktikk, hvordan vi legger stoffet frem. Vi har måttet ta av lærere som ikke har fungert i videreutdanningskonseptet.

Informanten kommer her inn på hvordan tre ulike elementer eller virkemidler bidrar til å utvikle videreutdanningstilbudet: Deltakerundersøkelsen, erfaringsseminarene og interne evalueringer som involverer studentene. Erfaringsseminarene er fagspesifikke møter der tilbydere kan diskutere og dele erfaringer med videreutdanning. Trolig er det slik at hvert enkelt element gir mindre grunnlag for endring, og mindre informasjon om hva endringen skal innebefatte enn når alle tre kombineres. Ulike kilder til informasjon gir trolig ulike og utfyllende bilder av hva som er riktig å prioritere.

Noen kommer også inn på at det ikke alltid er slik at informasjon fra Deltakerundersøkelsen tas til følge:

De endrer veldig lite, de har en tilnærming der de mener at lærerne må kunne fryktelig mye matte, og jeg kan ikke si noe på det. Jeg har ikke tyngden til å gå inn og diskutere dette.

(...)

Min tilnærming er å gå til enhetsleder å si at her er resultatene, og vi ser at det fremdeles ikke er bra på matte og at det er bra på lesing. Så jeg har ikke gjort noe mer enn det.

Informanten kommer inn på at enkelte ikke anser det som riktig å forandre vesentlig på undervisningsopplegget, fordi andre forhold enn tilbakemeldingene fra Deltakerundersøkelsen veier tyngre. Videre løftes det fram at dette er opp til det enkelte miljø å avgjøre, at det er de som har siste ord i slike saker. En annen informant forteller en liknende historie, der fagets egenart tilsier at det kan være vanskelig å gjøre endringer:

Deltakerundersøkelsen blir også mer en gjenganger. Vi ser noen resultater som er dårlige hvert år, og så kan vi si at «Ja, vi skjønner hvorfor, men vi står i det». Blant annet ser vi hvert eneste år at vi får relativt dårlig tilbakemelding på ett matematikkurs. Studentene melder at det faglige nivået er for høyt. Men så vet vi at så høyt må det være for at det skal kvalifisere til å undervise også i R2. Hvis du er ungdomsskolelærer i matematikk så virker det veldig avansert, men det er også et veldig stort sprang fra ungdomsskolematematikk til R2 matte. Den må vi bare stå i hvert eneste år. Vi kan ikke senke nivået på matematikk fordi det henger for høyt for enkelte studenter. Det skal jo tilsvare lektorutdanning matematikk. Det finnes jo et alternativ for ungdomsskolelærere, de kan jo også søke et annet matematikkurs hos oss. Det nok mange ungdomsskolelærere ønsker, det er å ha en

mulighet til å søke seg over som lærer i vgs på sikt. Det får de jo ikke om de tar matematikk 5-10. Vi opplever at det blir mye de samme resultatene hver år på Deltakerundersøkelsen, det er lite endring.

Sitatet tar både opp begrensede muligheter til å endre innholdet i faget, selv om tilbakemeldingen fra Deltakerundersøkelsen skulle tilsi det, og at undersøkelsen i slike tilfeller blir gjentakende og ikke så relevant. Å få de samme tilbakemeldingene år etter år gir lite, og kan kanskje oppleves som demotiverende.

2.4 Oppsummering

Deltakerundersøkelsen brukes aktivt av tilbydere av videreutdanning. Det gjelder særlig de institusjonsspesifikke rapportene, men også hovedrapporten omtales som viktig for å forstå viktige bakenforliggende forhold, som finansieringsordning, grunn til å studere, motivasjon og kjønnsfordeling. Informantene forteller at slik informasjon gir dem grunnlag for å forstå endringer over tid som kan ha betydning for hvordan videreutdanningen skal legges opp.

Rapportene distribueres og diskuteres internt hos tilbyderne. På bakgrunn av det informantene forteller, virker det som om det på overordnet nivå ved institusjonene er klare planer og systemer for bruk av Deltakerundersøkelsen, mens dette varierer mer på emnenivå. Mange forteller at fagmiljøene er relativt autonome, og at de selv bestemmer om og hvordan resultatene skal brukes.

Noen informanter forteller at resultatene fra Deltakerundersøkelsen har overføringsverdi til lærerutdanningene, at erfaringer de gjør i videreutdanningen og de tilbakemeldingene de får i Deltakerundersøkelsen påvirker hvordan de tenker om lærerutdanningene.

Det kan være krevende at informasjonen som kommer ut av Deltakerundersøkelsen i de institusjonsspesifikke rapportene kan gjelde noen få personer, de som har ansvar for kurs og emner. Imidlertid er det ingen informanter som opplever dette som særlig problematisk, og det er heller ingen som svarer at den institusjonsspesifikke tilbakemeldingen skal være mindre detaljert. Så forteller ingen av informantene at de ønsker mindre detaljert tilbakemelding.

Bruk av Deltakerundersøkelsen fører i mange tilfeller til endringer i kursene når det gjelder innhold og hvem som underviser. Det kommer også fram at kombinasjonen av Deltakerundersøkelsen, interne evalueringer og erfaringsseminar til sammen kan gi informasjon om eventuelle utfordringer og hva endringer skal innebære.

3 Bruk av interne evalueringer

Alle universiteter og høyskoler er pålagt å ha et eget kvalitetssystem. Dette skal sikre et godt utdanningstilbud gjennom rutiner for egevaluering og kvalitetsforbedring. I følge NOKUT er tre forhold særlig relevante i dette arbeidet: studentenes opplevelse av kvalitet, om tilbudet tilfredsstillende anerkjente faglige mål og er faglig oppdatert og om utdanningen er relevant for samfunnet generelt og arbeidslivet spesielt (NOKUT, 2018). Institusjonene skal jobbe systematisk med innhenting av informasjon fra studentene slik at denne kan benyttes til å avdekke avvik, foreta løpende forbedringer og dokumentere arbeidet med å forbedre kvaliteten. De kan imidlertid selv bestemme hvordan kvalitetssystemet skal innrettes og hvilken form studentevalueringer skal ha. I vår datainnsamling har vi hatt fokus på studentevalueringer som skal fange opp studentenes opplevelse av gjennomføring og læringsutbytte i videreutdanningstilbudene.

3.1 Interne evalueringer gjennomføres, men formatet varierer

Våre respondenter ga uttrykk for at studentevalueringer stort sett ble gjennomført på videreutdanningstilbudene, slik kvalitetssystemet pålegger dem. Men flere beskrev at de ulike videreutdanningstilbudene opererer med en høy grad av autonomi, og ikke alle har valgt å gjennomføre interne evalueringer. Evalueringene er som oftest initiert og ivaretatt på emne- og fagnivå. De er i liten grad koordinert sentralt på institusjonen.

Men det ble frivillig for institusjonene om de ville bruke dem, og det ble frivillig for fagansvarlige å bruke dem. Noen brukte dem, noen har brukt sine egne, noen har hatt muntlige evalueringer. Nå først må vi sette det i system på grunn av de nye føringene fra direktoratet. Men det har vært litt sånn på frivillig basis. Og vi har ikke vært så glad i de muntlige, når vi hører at de har hatt det så har vi forsøkt å veilede de fra å bruke muntlige evalueringer.

Når det gjelder hyppighet, har vi inntrykk av at interne evalueringer som regel gjennomføres hvert semester, og fortrinnsvis midtveis slik at det er rom for å iverksette forbedringer før semesteret avsluttes.

Vi har et evalueringsskjema, både undervisningsvurdering halvveis og sluttevaluering, som vi sender ut i form av et nettbasert spørreskjema. Det bruker vi også til å justere kursen ift. våre egne studier. Undersøkelsen er jo enda mer spesifikk enn Deltakerundersøkelsen som dere står for.

Formatet synes imidlertid å variere betydelig mellom institusjoner, fag og per semester. Eksempler vi fikk oppgitt var digital spørreundersøkelse, gruppediskusjoner, diskusjon i plenum à la «klassens time», og tilbakemeldingsnotater eller «exit note» etter en forelesning eller samling. Dette synes i en del tilfeller å være opp til emne-ansvarlig å beslutte, og størrelsen på gruppen er en faktor som kan være avgjørende for valg av format. I større grupper oppretter man gjerne en referansegruppe der et knippe studenter blir utpekt eller valgt til å representere resten. Disse møter faglærer 1-2 ganger per semester for å snakke om emnet og bringer videre tilbakemeldinger fra resten av studentene.

Vanligvis kjører vi internevaluering en gang per semester gjennom Canvas. Da får de et skjema med masse spørsmål. Men vi har en liten gruppe i år, og vi har mulighet for tett kommunikasjon med studentene. Vi pleier å avslutte hver samling med en times gruppearbeid, der vi også tar opp spørsmål om forelesninger, digitale forelesninger og selvstudium.

Alle emner følger det vanlige kvalitetssystemet hos oss. Alle gjør evalueringer, men ikke alle har referansegrupper. Det skal man jo formelt ha, men det er litt vanskelig noen ganger når det er samlingsbasert. Da pleier de heller sette av litt tid på samlingene til å snakke, og ofte er de ikke så store grupper. På større emner nevner man opp en referansegruppe.

Det er også tilfeller der studenter blir bedt om å delta på både emnespesifikke evalueringer og felles, fagovergripende evalueringer på institusjonsnivå samt Deltakerundersøkelsen. En av respondentene gir uttrykk for at dette er i meste laget, og mener at det ville være tilstrekkelig med den fagspesifikke interne evalueringen i tillegg til Deltakerundersøkelsen.

I mitt hode så hadde det vært godt nok at vi fikk den vi får fra NIFU, med noen justeringer, og at vi også hadde vår egen.

Andre institusjoner planlegger å utvikle en egen spørreundersøkelse for kurs finansiert av Utdanningsdirektoratet.

Jeg tipper at vi kommer til å lage vår egen undersøkelse, og at det kommer til å være på programnivå, det vil si at det kommer til å være årlig, hver vår, der vi spør om det emnet som var før jul og om det emnet som var etter jul, også lager vi noen ... Så vi driver og lager vår egen.

3.2 Interne evalueringer handler primært om selve videreutdanningstilbudet

Institusjonene bruker interne evalueringer til å få konkrete tilbakemeldinger på hva studentene opplever at fungere bra med videreutdanningen og hva de mener kan forbedres. De er opptatt av å være tett på studentene underveis slik at de kan justere kursen og gjøre løpende tilpasninger basert på tilbakemeldinger.

Til en viss grad så gjør vi en sammenligning (mellom interne evalueringer og Deltakerundersøkelsen) i forhold til hva som står, men vi kjører også underveisevaluering, og den er nesten den viktigste hos oss. Den vi tar til jul, sånn at vi har mulighet til å gjøre litt kursendring allerede i vårhalvåret for de som allerede er inne i studiet. Mens Deltakerundersøkelsen som dere har, er mer med tanke på nytt kull.

Gjennom intervjuene får vi inntrykk av at tilbyderne primært utvikler egne spørsmål, og disse omhandler selve tilbudets innhold og organisering: omfanget på pensum, arbeidskrav, forelesere, den administrative oppfølgingen etc. De er også opptatt av å få tilbakemeldinger på hvordan studiet er lagt opp i form av samlinger, digitale forelesninger og selvstudium. En respondent gir uttrykk for at de også bruker Deltakerundersøkelsen til å avstemme den interne evalueringen mot hva Utdanningsdirektoratet er opptatt av.

Jeg har en opplevelse av at det har vært ganske sammenfallende. Men det er klart sånn som da de første årene, når vi så at Utdanningsdirektoratet var opptatt av digital kompetanse, så gjorde jo det også noe med hvilke spørsmål vi stilte etter hvert i våre interne evalueringer. Sånn at Deltakerundersøkelsen påvirket hva vi så etter også.

Flere respondenter er opptatt av at videreutdanningen skal føre til mer utprøving og reell praksisendring hos deltakerne.

I de interne evalueringene er vi også opptatt av å finne ut om de oppgavene de får i studiet er relevante ift. det de holder på med i praksis. Vi er opptatt av at den kunnskap vi gir dem skal operasjonaliseres på en god måte og være brukbart i praksis. Det er det vi er mest nysgjerrige på. (...) Den teoretiske forståelsen er veldig viktig for oss, at de kan noe om det. Men samtidig at studentene klarer å

reflektere over denne og klarer å knytte den til egen praksis. Derfor har vi et refleksjonsnotat som de skriver på bakgrunn av praksis i egen skole.

Andre gir uttrykk for at denne type læringsutbytte ikke er så enkelt å fange opp i de interne evalueringene, primært fordi de gjennomføres underveis i studiet og fordi det foregår utenfor institusjonene på en arena de selv ikke kan påvirke.

Det er ganske vanskelig å endre praksis når det kommer til stykket. Vi legger jo opp til at de skal prøve ut ting i klasserommet. (...) Men på et så lite kurs som dette blir det lett bare en happening. Det blir ikke varig endring. Hos noen blir det sikkert det. De får øynene opp for at «Oi, kan vi gjøre det sånn». Det er kanskje det viktigste med kurset; at vi klarer å få til endring.

Respondenten var opptatt av at dette med å måle praksisendring var viktig for deres vurdering av kvalitet, og at man her bør gjøre evalueringer ett år etter at videreutdanningen er fullført.

3.3 Deltakerundersøkelsen og interne evalueringer utfyller hverandre

Jevnt over oppleves forskjellene mellom interne evalueringer og Deltakerundersøkelsen som større enn likhetene. Respondentene gir uttrykk for at de utfyller hverandre.

Deltakerundersøkelsen blir mer overordnet. Vi får ikke spurt om enkelte ting vi har gjort eller valg vi har tatt. Det blir mer generelle spørsmål.

Interne evalueringer har et smalere fokus og spør i liten grad om forhold som mer indirekte påvirker studentenes opplevelse. Dette kan dreie seg om individuelle forskjeller, ulike grunner til at læreren tar videreutdanning eller forhold som f.eks. støtte fra skoleleder ved skolen der de jobber som lærer.

Ja, noe av det vi får ut av (Deltakerundersøkelsen) det er hvorvidt arbeidsgiver legger til rette på en god måte for at studenter skal kunne bruke tid og ressurser, det er kjempeviktig for oss, særlig på lærerspesialistutdanningen handler det om å dra med seg sitt eget fagmiljø ute på skolen, ikke sant, hvis ikke ledelsen backer deg, og hvis ikke du har et kollegium å jobbe i, så faller mye av den utdanningen i fisk, det dem jobber for, for lærerspesialist skal jo på en måte være en ener i sitt fag og motivere i sin faggruppe.

Flere informanter oppgir at de gjennom evalueringer og dialog med deltakere merker en endring ift. hvilke lærere som deltar på videreutdanningen.

I matematikk får vi nå mye mer kritikk for valg av pensum som er på engelsk, enn vi gjorde før.

Dette opplever de er fordi en økende andel lærere tar videreutdanning primært for å oppfylle kompetansekrav i kompetanseforskriften. Denne endringer er noe de må legge til rette for, f.eks. ved at de bruker mer tid på introduksjonsfasen. Vårt inntrykk er imidlertid at dette med grunner ikke er noe de konkret spør om i de interne evalueringene.

Interne evalueringer er også viktige for institusjonene med tanke på rekruttering til eget videreutdanningstilbud. Fornøyde deltakere vil fungere som ambassadører for videreutdanningstilbudet når de returnerer til sitt lokale skolemiljø og deler positive erfaringer om tilbudet.

Det viser hvor viktig det er med kvalitet på tilbudet. Ryktene kan gå langt ut over den regionen vi skal dekke. Vi har deltakere fra landet rundt. Det handler om det vi kaller læreforutsetninger. Det å lese dem som sitter der, er utrolig viktig, selv på videreutdanning. Det å få til en god start, gjøre faget spennende (...) og lage variert undervisning.

Interne evalueringer gir mulighet for å justere tilbudene underveis og tilpasse dem til den sammensetningen av studenter man til enhver tid har. Dette bidrar til å øke utbyttet og dermed tilfredsheten. Respondenten opplever at Deltakerundersøkelsen ikke har den samme umiddelbare effekten på rekruttering til neste års videreutdanningstilbud fordi fristen for å søke på videreutdanning er satt til 1. mars. Deltakerundersøkelsen gjennomføres i mai-juni, og publiseres først på høsten.

Når det gjelder valg av metode for evaluering, finner vi også tydelige forskjeller. Interne evalueringer gjennomføres ofte kvalitativt, særlig dersom kurset ikke har et høyt antall deltakere.

De fleste fag har ikke mer enn 20 deltakere på samling, og da klarer man ha den dialogen i hele gruppa.

Dette gir jo mer utfyllende informasjon, muligheter til å stille oppfølgingsspørsmål og skape en grupperefleksjon mellom deltakere. Flere påpeker imidlertid at dette formatet kan være utfordrende ift. negative tilbakemeldinger.

De aller fleste er jo fornøyd med disse studiene, men der det er misnøye så er det jo vanskeligere å ta det muntlig eller i en diskusjon enn å skrive det eller sende inn i en spørreundersøkelse.

Interne evalueringer kan ikke ivareta deltakernes anonymitet på samme måten som Deltakerundersøkelsen. Oppsummert har vi inntrykk av at institusjonene bruker både interne evalueringer og Deltakerundersøkelsen for å vurdere

kvaliteten, sammenligne seg med andre tilbydere og øke forståelsen for målgruppe og hvordan denne også endrer seg.

Deltakerundersøkelsen er viktig for oss, de må ikke bli borte. Vi trenger dem. Hvis de bli borte, må noen andre gjøre det for oss. Vi må ha disse tilbakemeldingene slik at vi hele tiden vet om vi er på rett spor.

3.4 Oppsummering

Interne studentevalueringer gjennomføres i stor grad ved de universitetene og høyskolene vi har snakket med. Utforming og gjennomføring av evalueringene er lagt til de fagansvarlige som har høy grad av autonomi når det gjelder når og hvordan dette skal gjøres. Interne evalueringer foregår både kvantitativt og kvalitativt, og praktiske hensyn som f.eks. gruppestørrelse synes å være viktig for valg av format.

Fagansvarlige er opptatt av å være tett på studentene, og de benytter interne evalueringer til å avdekke om studentene opplever at tilbudet treffer deres behov og kompetansenivå. Dette innebærer at man ofte stiller enkle spørsmål som «Hva var bra?» og «Hva kan forbedres?». Evalueringene fokuserer naturlig nok også på de forhold som fagansvarlige selv kan tilpasse, som f.eks. pensum, arbeidskrav, forelesere og den administrative oppfølgingen. Vårt inntrykk er at institusjonene ofte velger kvalitative formater, da dette gir rikere data basert på ulike former for dialog med studentene. De anerkjenner at dette også har sine ulemper dersom studentene har negative tilbakemeldinger som de vegrer seg for å dele, når de ikke kan være anonyme.

De feste av informantene oppga også at interne evalueringer som oftest gjennomføres midtveis i et semester eller studieår slik at de har tid til å justere kursen. Dette er viktig for å sikre god kvalitet og økt læringsutbytte, noe som igjen påvirker rekruttering til neste års videreutdanningstilbud. Lærere under videreutdanning er en viktig kilde til markedsføring av tilbudet lokalt på skolene og i kommunene.

Informantene peker på en trend der de opplever at en stadig større andel lærere tar et bestemt videreutdanningstilbud fordi ny kompetanseforskrift pålegger dem å gjøre det. Disse er ikke nødvendigvis lite motivert for videreutdanning, men de opplever at skoleleder og skoleeier prioriterer fag som er underlagt kompetanseforskriften. Dette må de ta hensyn til når de tilpasser tilbudet basert på interne evalueringer. Dette kan dessuten svekke lærerens og skolens utbytte av videreutdanningen, og dermed effekten på elevene. Institusjonene er opptatt av at videreutdanning skal bidra til mer utprøving på skolene og til varig praksisendring. Denne type endring er det vanskelig å fange opp i interne evalueringer.

4 Ønsker til Deltakerundersøkelsen

I tillegg til at intervjuene viser at Deltakerundersøkelsen oppleves som nyttig, viser de også et engasjement for å gjøre den enda bedre. Vi stilte informantene spørsmål om hvilke behov de faktisk hadde, hvilken rolle Deltakerundersøkelsen kunne spille i å dekke disse og om de hadde noen forslag til endring. Vi vil i dette kapitlet gjennomgå de ulike innspillene vi fikk. Disse knytter seg både til spørreskjemaet og hvordan Deltakerundersøkelsen dupliserer eller supplerer interne evalueringer, undersøkelsens omfang og innhold, og dens potensielle bruksområde.

4.1 Spørreskjemaet

Tilbakemeldingene knyttet til spørreskjemaet handler både om innhold og spørsmålenes relevans, om hvorvidt og hvordan svarene kan brukes og undersøkelsens validitet.

Siden Deltakerundersøkelsen har blitt omfattende, understreker enkelte at det er viktig at alle spørsmålene er *relevante*. Vurderingen av relevans kan gjøres på flere grunnlag. Ett av dem er å vurdere hva man vil med spørsmålet, men hvor det erkjennes at spørsmål som kanskje ikke oppleves som relevant for tilbyderne, kanskje er nyttige for Utdanningsdirektoratet. En av informantene ønsket at hensyn til generell videreutvikling av tilbudene skulle ligge til grunn for utviklingen av spørreskjemaet:

Det som er viktig er at det er spørsmålsstillinger som bidrar til å løfte debattene for utvikling og endring som går også ut over det enkelte fagområdet og emne. Altså dette med undervisningsopplegg, type undervisning, relevansen, og særlig nå i disse tider, forholdet mellom det fysiske og det digitale, for eksempel.

Et annet grunnlag for å vurdere relevans er å se på den faktiske svargivingen. En av informantene trakk fram nødvendigheten av tilpasning av spørsmål, eller i det minste inkludere svarkategorien «ikke relevant», slik at manglende relevans ikke svekker påliteligheten til svarene:

Av og til så blir det litt sånn rare spørsmål. Jeg husker spesielt når vi hadde rådgivning, og de fikk spørsmål om «Har dette studiet påvirket din undervisningssituasjon?» også for rådgivere var det ikke det de brukte studiet til, også fikk de ikke svaralternativet «Ikke relevant». Man må tenke hva slags type studie det er, så da ble det sånn feil skåre, de hadde veldig lav skåre på at det ikke hadde påvirket undervisningen [.] Så det der må vi bare overse.

I forlengelsen av ønsket om at undersøkelsen skal bidra til forbedring og videreutvikling av tilbudet, og bekymringer knyttet til at spørsmålsstillingene kan komme i veien for dette, fikk vi også tilbakemeldinger relatert til validitet. Dette gjelder spesielt hvorvidt og hvordan spørsmålene forstås:

Vi er interessert i å få tilbakemelding på hvor godt stoffet treffer, men av og til så blir vi litt sånn, vi vet egentlig ikke om de helt forstår spørsmålene, for det har vært sånn «Har dere brukt digitale verktøy i undervisningen? – Nei, det har vi ikke». Og vi vet at de har brukt det. Så vi vet ikke helt om de forstår spørsmålene.

Et gjennomgående tema i intervjuene er de åpne spørsmålene. Mens inntrykket er at disse spørsmålene har en viss verdi, uttrykker flere av informantene at de er problematiske å bruke, at det er vanskelig å knytte tilbakemeldingene til hvilke emner det omhandler. De åpne spørsmålene er ikke knyttet til spesifikke emner eller fag, men gis samlet for hele lærestedet. Begrunnelsen for dette er nettopp personvern hensyn, siden sannsynligheten for å gjenkjenne enkeltpersoners svar øker dersom svarene grupperes etter emner. Dette gjør imidlertid at enkelte oppfatter de åpne spørsmålene som «lite nyttige». Følgende sitat illustrerer dette:

Problemet er at fritekstfelt er dårlig sortert. De er samlet, og vi vet ikke hvilket fag kommentaren tilhører. For oss som har kanskje 30 fag innenfor KfK, og hvert fag består av i ca. 2 emner, så da er vi oppe i 60 emneansvarlige. Det er jo ingen som vet hva kommentarene kan knyttes til av fag eller navn. Det er vanskelig å nyttiggjøre seg kommentarene.

På tross av disse utfordringene uttrykte en av informantene likevel at «[d]enne typen åpne spørsmål er superviktig for oss [...] Altså et veldig godt dokument å ha når vi skal påpeke hvilke endringer som trengs». Det kommer med andre ord fram at informasjonen fra de åpne spørsmålene kan være svært viktig, og at de bringer fram aspekter som ellers kan være vanskelige å avdekke.

4.2 Grenseoppgang til interne evalueringer

En annen viktig kilde til informasjon i arbeidet med kvalitet er institusjonenes interne evalueringer. Vi har allerede beskrevet hvordan interne evalueringer

organiseres og brukes, men vi fikk også innspill til hvordan grenseoppgangen mellom Deltakerundersøkelsen og de interne evalueringene kan trekkes på ny.

Som vi så over har informantene noe ulike syn på verdien av åpne spørsmål i Deltakerundersøkelsen, der enkelte mener dette med fordel dekkes i lokale undersøkelser. Samtidig ble det påpekt at deltakerne trolig «åpner mer opp om det de mener» til en ekstern aktør, som NIFU, enn «om de vet at de gir tilbakemelding til underviserne på studiet». Denne betraktningen knyttet til å fange så bredt som mulig deltakernes vurderinger gjelder imidlertid hele Deltakerundersøkelsen, og ikke bare de åpne spørsmålene. En av informantene hadde inntrykket av at Deltakerundersøkelsen og de interne evalueringene er samstemte, men at deltakerne svarer annerledes i en ekstern spørreundersøkelse:

Jeg tror de understøtter hverandre, men det er jo noe med de som er skarpt kritiske – de få da, for stort sett så er det jo stor grad av tilfredshet, og de aller fleste er jo fornøyde med disse studiene, men der hvor det er misnøye så er det jo vanskeligere å ta det muntlig eller i en diskusjon enn å skrive, sende inn på en spørreundersøkelse.

En annen informant satt med samme inntrykk, men forklarte dette delvis med rutiner for purring og dermed med svarprosent:

Vi er nok litt flinkere til å purre i forhold til å svare, så vi får gjerne høyere svarprosent enn det dere får i Deltakerundersøkelsen [...] da får du med deg flere. Det er gjerne de misfornøyde som er på og melder. Så vi får også de som er fornøyd. Jeg har et lite inntrykk av det.

Som vi ser mener vedkommende at større trykk på purring og høyere svarprosent fanger flere fornøyde deltakere.

En av informantene hadde inntrykk av at «det blir mer og mer interessant å se på de interne tingene», og vedkommende var opptatt av *samsillet* mellom Deltakerundersøkelsen og de interne evalueringene. Et av innspillene til hvordan framtidige undersøkelser kan organiseres var derfor at Utdanningsdirektoratet står for en *integrasjon* av de interne evalueringene og Deltakerundersøkelsen:

Spørsmålet er om direktoratet burde pålegge den enkelte UH-institusjon å kjøre egne evalueringer som de rapporterer på. Sånn at de må kjøre internevalueringen også. For det er klart at Deltakerundersøkelsen har blitt voldsomt stor etter hvert. Det kan hende at den enkelte UH-institusjon selv burde ta den internevalueringen.

Forslaget innebar at internevalueringene skulle inneholde likelydende og sammenlignbare spørsmål, og at svarene ble rapportert fra den enkelte tilbyder til Utdanningsdirektoratet. I neste omgang kunne da Utdanningsdirektoratet gi miljøet som har ansvar for Deltakerundersøkelsen tilgang til dette datamaterialet, slik at

analyser på tvers av institusjonenes internevaluering kunne inngå i hovedrapporten.

Som vi ser påpeker informanten at Deltakerundersøkelsen «har blitt voldsomt stor etter hvert». Den nevnte integrasjonen vil korte spørreskjemaet ned. At Deltakerundersøkelsen er omfattende var noe flere informanter kom inn på.

4.3 Omfang

Når det gjelder omfang ble det uttrykt at det å korte Deltakerundersøkelsen ned hadde vært positivt. Dessuten var en av informantene også inne på at det kanskje ville være tilstrekkelig å gjennomføre Deltakerundersøkelsen annethvert år. Imidlertid vil rapportering annethvert år vanskeliggjøre rollen Deltakerundersøkelsen spiller i å bidra til eventuelle justeringer av emnene, siden enkelte av emnene heller ikke tilbys hvert år. Med andre ord vil noen emner kunne falle utenfor i lange perioder dersom emnet ikke tilbys de årene Deltakerundersøkelsen gjennomføres.

På tross av at det er en omfattende undersøkelse ble det også vektlagt at omfanget også gjør Deltakerundersøkelsen verdifull. Dette gjelder kanskje spesielt muligheten til å sette de emnespesifikke og lokale tilbakemeldingene i en større, nasjonal kontekst. Som en av informantene uttalte, er begge perspektivene nødvendige:

[Vi] [...] trenger både den som er nasjonal, som viser trendene og de store trekkene, og det som er lokalt. Det er veldig viktig med begge deler, sånn at vi får både om vi er i tråd med det som er på en måte nasjonalt, hvor vi står hen [...] [D]e interne må ses i forhold til noe. De får ikke den samme verdien uten den nasjonale ved siden av. Ikke fordi man skal sammenligne seg med andre, men for å se disse trendene som den nasjonale kan fortelle.

Det å fange de nasjonale trendene handler til en viss grad også om Deltakerundersøkelsens innhold, både når det gjelder datainnsamling og rapportering.

4.4 Innhold

Det uttrykkes generelt et primært ønske om å få informasjon om undervisningen og opplegget ved *eget studiested*, og enkelte «savner nok kanskje mer detaljinformasjon til den enkelte UH-institusjonen i forhold til de enkelte studiene». Samtidig understreker flere at det også er svært viktig å få en nasjonal innramming og å kunne se utvikling over tid. Dette er også tema Deltakerundersøkelsen bidrar med *ut over* de interne evalueringene.

Ett tema som går igjen i intervjuene, og som relaterer seg til utvikling over tid, er lærernes beveggrunn for å ta videreutdanning, og, i forlengelsen av det, hva som er deres motivasjon. Dette ikke minst nå når *Kompetanse for kvalitet (KfK)* har vært virksom i flere år:

Jeg tror at Deltakerundersøkelsen fremover vil kunne få en interessant rolle med tanke på at nå har vi holdt på siden 2009 med Kompetanse for kvalitet og Kompetanse for barnehager – de vi skal få med oss nå de siste 4-5 årene av disse strategiene det er de lærerne som har hatt bremsen litt på, og som egentlig ikke har lyst til å ta videreutdanning, men som blir pålagt av sin arbeidsgiver å gjennomføre det for å oppnå blant annet kompetansekravene i norsk, engelsk og matematikk. Jeg tror at de får en annen målgruppe fremover. Jeg tror resultatene blir dårligere. Jeg tror motivasjonen til deltakerne er annerledes de siste årene nå. Det synes jeg det hadde vært interessant om dere hadde hatt fokus på i Deltakerundersøkelsen.

En annen informant pekte på at de allerede så tegn til at deltakerne den senere tiden har vært mindre dedikerte i internevalueringene etter hvert som beveggrunnen til deltakerne gradvis har skiftet fra indre til ytre motivasjon:

Det vi opplever i egenevaluering og i dialog med lærere, det er at de førte årene på KfK så var det veldig dedikerte lærere. De var der pga. faget, interessen. Nå er det for å oppfylle rektors krav om nok studiepoeng i undervisningsfag. Vi begynner å merke at de ikke er så fagdedikerte, de er mest opptatt av å ikke bli avskiltet som lærere i 2025.

Det ble likevel understreket at bildet ikke er svart-hvitt, og at det i praksis ikke er enkelt å skille indre fra ytre motivasjon:

Det er jo en hårfin forskjell mellom de som er opptatt av faglig kunnskap og de som er bedt om å søke fordi man skal oppfylle et eller annet målkrav. Og det betyr faktisk at vi må bruke litt mer tid på å gjøre faget litt mer relevant og spennende, for eksempel matematikkfaget. Man må bruke mer tid på introduksjonsfasen sammenlignet med når vi hadde bare dedikerte studenter som satt klare med åpen bok

Som vi ser mener informanten at noe som kan utgjøre en forskjell for deltakere som balanserer mellom å være indre motivert og å oppleve ytre krav til videreutdanning, er å gjøre fagene mer relevante og spennende.

Dersom tilbyderne ikke lykkes med dette, vil de, ifølge en annen informant, kunne observere synkende karakternivå framover, samtidig som utviklingen med hensyn til ønsker om å ta mastergrad som del av videreutdanningen, kan skape ulikheter i skolen:

[[Jeg tror vi får en nedgang i karakternivå også på de som kommer fremover nå [...]] Og så er det en ting til – det er jo interessant nå å se om det blir en mer dreining mot deltakere som ønsker å ta mastere. Nå er vi jo på vei til å få et A- og B-lag i skolen så lenge de nye lærerutdanningene er femårige mastere, og blir det en oppfølging av det, blir det muligheter for å oppgradere lærerne som er i skolen i dag og har jobbet mange år til et masternivå?

Som vi ser er informanten bekymret for at det vil danne seg et A- og B-lag i skolen. Selv om dette skulle kunne korrigeres ved at det åpnes for mastergrad som del av videreutdanningen, understreket informanten at det likevel kunne oppstå slik lagdeling fordi lærere med ulik motivasjon vil velge ulike videreutdanninger, og også oppnå ulike resultater på grunn av det.

Informanten som mente å allerede observere fallende dedikasjon, påpekte at det er vesentlig at disse problemstillingene følges opp, fordi det «er interessante underliggende tilbakemeldinger på hele kompetansereformen at vi får studenter inn som nok er faglig dedikert, men ikke så mye som de første som satt der fordi de ville lære mer».

En annen betraktning samme informant gjorde, var at Deltakerundersøkelsen med fordel kan forsøke å komme tettere på prioriteringene som gjøres i skolen. Basert på egen erfaring med søkere til praktisk-estetiske fag anbefalte informanten å stille spørsmål i Deltakerundersøkelsen av typen «Dersom du ikke hadde gått på matematikk, hvilket annet fag hadde du ønsket å ta?». Dette ble begrunnet på følgende måte:

Så hadde vi fått en indikator [...] Det ser vi som har et par praktisk-estetiske fag vi aldri fikk nok søkere til. Da jeg gikk til Udir og fikk søkerlista i våres, så var den god nok. Men den ble aldri prioritert av rektor. Det [...] er noe med denne tredelte saken der en undervisningsforskrift sier du skal ha så og så mange studiepoeng, rektor som skal svare for en tellekant – om man oppfyller i forhold til GSI-rapportering, og motivasjonen til de som tar videreutdanning.

Som en årlig og nasjonal undersøkelse er Deltakerundersøkelsen, ifølge våre informanter, velegnet til å fange opp en slik endring i motivasjon over tid. På den andre siden krever dette at spørsmålsstillingen er likelydende over tid, noe andre forholdt seg kritisk til fordi det da blir lite variasjon fra år til år, noe som kan føre til at nytten reduseres på andre områder.

Et annet innspill som kom med tanke på innhold, var spesifikt rettet mot digitalisering. Selv om en av informantene hevdet at de var «blitt flinkere til å bruke nettundervisning», er det fremdeles kunnskapshull knyttet til å dekke relevante spørsmål både med hensyn til nettundervisning i videreutdanningene, men også emnet *Profesjonsfaglig Digital Kompetanse (PfdK)* som tilbys som del av *Kompetanse for kvalitet*. Det å undervise i en digitalisert skole krever, som pandemien

også viste, ny kompetanse blant lærerne. PFDK skal blant annet gi kunnskap om hvordan elever kan tilegne seg digitale ferdigheter som gjør dem i stand til å oppleve livsmestring og lykkes i videre utdanning, arbeid og samfunnsdeltakelse. PFDK har til nå vært et eget emne, men som en av informantene påpekte er det et ønske om å bygge det inn i alle emner, siden digitalisering vil samspille med fagdidaktikken i ulike fag:

Det de fagansvarlige har kommet tilbake til meg om, er dette med PFDK. At vi skal bygge dette inn i alle emner [...] Tenker på spørsmål om det er noe som de tenker kunne vært digitalisert. Er det samsvar mellom hvordan vi presenterer digitalisering i videreutdanningen og det som de gjennomfører i skolen. Hvordan er det vi bruker den digitale verktøykassen sammenlignet med det de selv gjør i klasserommet, som lærer [...] Synes studentene det er en kvalitetsmessig forbedring eller bare power point i en annen versjon? [...] Det hadde vært interessant å høre om videreutdanningsstudentene synes vi er gode didaktisk på digitale hjelpemidler.

Som vi ser er informanten også opptatt av hvordan studiestedenes bruk av digital teknologi i videreutdanningen kan ses i lys av hvordan samme teknologi benyttes i skolen og av deltakerne. Lærere som studenter er potensielt en interessant gruppe for studiestedene ut over som deltakere i videreutdanningstilbudene, siden de selv har pedagogisk og didaktisk kompetanse. Vi er med det over på innspill til hva Deltakerundersøkelsen kan brukes til.

4.5 Bruk

Som vi har sett er informantene generelt av den oppfatning at Deltakerundersøkelsen gir viktig informasjon om nasjonale trender og kvaliteten på de tilbudte studiene. Med utgangspunkt i dette tok en informant et skritt videre hva angår sammenligninger mellom UH-institusjonene som har eller ønsker å ha de samme tilbudene. Innspillet var at Utdanningsdirektoratet i framtiden kan og bør inkludere vurderingene til studentene i Deltakerundersøkelsen i tildelingskriteriene når nye studier skal tildeles i Kompetanse for kvalitet:

[Jeg] savner også at Udir bruker på en måte Deltakerundersøkelsen når de tildeler nye studier i Kompetanse for kvalitet [...] De burde se på fornøydhetsen til studentene og se på deltakerantall og så videre, men jeg har forstått på Udir at de ikke ser på tilbakemeldingene i Deltakerundersøkelsen når de vurderer søknadene til nye Kompetanse for kvalitet-studier [...] At man har det som noen av tildelingskriteriene også.

4.6 Presentasjonsform

Hovedrapporten og de institusjonsspesifikke rapportene har ganske ulike visuelle uttrykk. I hovedrapporten er det mye bruk av figurer for å presentere data, og tekst og oppsummeringer løfter fram de viktigste funnene. De institusjonsspesifikke rapportene inkluderer kun tabeller der hvert enkelt studiested og fag sammenliknes med andre studiesteder og fag. På spørsmål om hva de synes om måten informasjonen presenteres på svarer informantene at de opplever hovedrapporten som svært god og informativ. Når det gjelder den institusjonsspesifikke rapporten er det mer delte meninger. Noen mener at den har fungert helt fint, mens andre synes den har vært krevende å forholde seg til, slik som denne informanten:

Den store Deltakerundersøkelsen som er nasjonal den synes jeg har vært veldig god – den rapporten som kommer. Men de tilbakemeldingene som kommer til den enkelte institusjon, de har vært litt vanskeligere å lese og litt dårligere [...] jeg synes det er bedre å bruke kreftene på å gi tilbakemeldinger til de interne, enn å lage en stor rapport som skal være nasjonal.

De som mener at de institusjonsspesifikke rapportene med fordel kunne vært lettere tilgjengelig peker på at enklere og mindre tabeller og eventuelt bruk av figurer hadde vært positivt. En informant kommer inn på at det kunne vært fint med et resyme av hver enkelt institusjonsspesifikk rapport, slik at de viktigste tingene ble løftet fram. Som sagt er det delte meninger om dette, og andre informanter ikke ser det som nødvendig med slike endringer.

4.7 Oppsummering

Vi har i dette kapitlet sett at selv om tilbyderne stort sett er fornøyd med Deltakerundersøkelsen og har utbytte av den i sin nåværende form, har de også gjort seg noen tanker om forbedringspotensial. Dette gjelder for det første spørreskjemaets lengde og innhold, hvor flere nevnte utfordringer knyttet til åpne spørsmål. For det andre ble det nevnt muligheter for å bedre integrere interne evalueringer med Deltakerundersøkelsen, ikke minst av hensyn til det totale omfanget. Selv om både de institusjonsspesifikke rapportene og det nasjonale perspektivet har klar nytteverdi blir omfanget stort. Generelt er inntrykket at tilbyderne også er fornøyde med nåværende presentasjonsform, og at de ser ytterligere bruksområder for resultatene av Deltakerundersøkelsen.

5 Vurderinger og forslag

Basert på informasjonen fra tilbyderne om hvordan de bruker Deltakerundersøkelsen, hvilke egne evalueringer de har og hva de ønsker seg fra Deltakerundersøkelsen, skal vi avslutningsvis komme med noen forslag til organisering av og innhold i kommende undersøkelser.

Det overordnede spørsmålet som dette notatet skal besvare er: Hvilken informasjon trenger tilbyderne av videreutdanning fra Deltakerundersøkelsen for lærere? Et overordnet svar vil være at Deltakerundersøkelsen for lærere, slik den har vært, i stor grad oppfyller behovet for informasjon, men at det er rom for forbedring. Vi har delt resten av kapitlet inn i to deler, der den første handler om hva som bør videreføres, og den andre handler om hvor det ønskes endringer.

5.1 Områder det er viktig å videreføre

Ordningen med en hovedrapport og en institusjonsspesifikk rapport virker å fungere godt. Begge deler brukes, og gir på hver sin måte viktig informasjon om hvert enkelt emne og kurs, og også kunnskap om bakenforliggende forhold, som motivasjon, grunn til å studere o.l. Det innebærer at kunnskap om slike forhold bør videreføres i kommende deltakerundersøkelser. Inkludert i det vil det være vesentlig å vise hvordan slike forhold endres over tid, noe som gir tilbyderne grunnlag for å forstå trender i hvem som tar videreutdanning og hvorfor de gjør det.

Muligheten til å sammenlikne egne fag med tilsvarende fag ved andre læresteder, som ligger i de institusjonsspesifikke tilbakemeldingene, omtales som viktige. Det gir informasjon om områder der hver enkelt tilbyder skiller seg ut den ene eller andre retningen, og kan være verdifullt for å utvikle gode tilbud.

5.2 Områder hvor endring etterlyses

På bakgrunn av intervjuene skal vi her oppsummere hvilke endringer i Deltakerundersøkelsen som ønskes, og vurdere hvordan dette kan gjøres.

Åpne svar

Flere av informantene kommer inn på at det er negativt at åpne svar fra lærere som har tatt videreutdanning, presenteres på en måte som gjør det vanskelig og til og med umulig å vite hvilke konkrete kurs de uttaler seg om. Dette er gjort av personvern hensyn, der vurderingen har vært at det ikke er ønskelig at enkeltpersoners svar kan kjennes igjen. Sannsynligheten for at det kan skje øker betraktelig dersom svarene deles inn etter fag. Uansett så medfører dette at svarene i mange tilfeller har liten verdi.

Vår vurdering er at det er to mulige framgangsmåter som vil kunne bedre dette. Den ene er at tilbyderne selv samler inn denne informasjonen som en del av deres interne evalueringer. Det er vanskelig å si om deltakerne vil svare på en annen måte når de som mottar tilbakemeldingen er de kursansvarlige enn når det er eksterne forskere, som nok vil oppleves som mer nøytrale. Denne framgangsmåten vil også innebære at denne informasjonen kan samles inn når tilbyderne selv ønsker det. I dagens ordning mottar tilbyderne denne informasjonen i oktober, altså etter at studiet er avsluttet. Den andre er at spørsmålet i Deltakerundersøkelsen omformuleres slik at det kommer helt klart fram at svarene som gis, er ment for tilbyderne, og skal organiseres etter hvilket fag de har tatt. Det vil bety at svar fra enkeltpersoner kan bli gjenkjent. Dette må informantene opplyses om, noe som kan påvirke deres motivasjon til å gi slike tilbakemeldinger.

Fordeler og ulemper ved de to framgangsmåtene må vurderes opp mot hverandre, og framgangsmåte to må også vurderes opp mot gjeldende regelverk. Imidlertid er det klart at dagens ordning med skriftlige svar som ikke er sortert etter fag, er lite informativ.

Oppfølgingsundersøkelser

Flere informanter kommer inn på tema knyttet til endring. Noen opplever at resultatene fra Deltakerundersøkelsen kan bli noe gjentakende, at det er det samme som kommer fram år etter år. Selv om man kan innvende at dette gjenspeiler at lærerne har den samme opplevelsen år etter år, så er det lett å se at dette over tid ikke oppleves som nyttig informasjon.

Andre mener at praksisendring hos deltakerne er en svært viktig indikator på videreutdanningens kvalitet. Dette måles i noen grad i dagens Deltakerundersøkelse, men på et tidspunkt der lærerne ikke har fått prøvd ut den nye kunnskapen over lang tid. Det kan ha betydning for hvordan de vurderer videreutdanningen og hva den har betydd for eget arbeid. Mer tid på å bruke det de har lært kan både bety at endringene blir tydeligere for dem, og at de opplever mindre endringer enn først antatt.

Noe som vil bidra både til økt variasjon i tilbakemeldingene og ny kunnskap om endring i praksis er å ha en eller flere oppfølgingsundersøkelser etter den ordinære Deltakerundersøkelsen. På den måten vil man få vite mer om hva som skjer med lærerne og den nye kunnskapen de har fått over tid. Det er sannsynlig at de vil kunne reflektere over det de har lært på en annen måte når det har gått en tid siden studiet. Kanskje ser de nye områder hvor studiet har hatt betydning, eller har fått en annen forståelse av det de i sin tid lærte.

Slike oppfølgingsundersøkelser vil gi verdifull kunnskap om hvilke endringer studiene fører til, og vil også gi mer varierte og trolig mindre gjentakende tilbakemeldinger til tilbyderne.

Oppdatere spørsmål og svaralternativer

Få av informantene har helt konkrete forslag til nye spørsmål som bør være med i Deltakerundersøkelsen, spørsmål som kan tas bort eller endringer av spørsmål. Det kommer imidlertid fram tre områder der noen har konkrete innspill. Det ene handler om temaet digital kompetanse. Det som sies tyder på at spørsmålene ikke treffer godt nok på temaet, og at de bør revideres. Hvilken digital kompetanse som er viktig for lærerne å ha, og hvordan de skal læres opp i dette, er tema som stadig er i utvikling. Derfor er dette spørsmål som jevnlig bør oppdateres. Vi foreslår å se til eksisterende undersøkelser på temaet for å få inspirasjon til å utvikle spørsmål.

Et annet forhold som tas opp i intervjuene når det gjelder innhold i spørsmål, er betydningen av at det finnes relevante svaralternativer for alle. Ikke alle lærere som tar videreutdanning, gjør det fordi de skal undervise i faget. Det er også fag som veiledning o.l. som ikke direkte brukes i undervisningen. I slike tilfeller er det viktig at det tas høyde for at de også kan svare på spørsmål på en adekvat måte. Dette kan nås ved en kritisk gjennomgang og oppdatering av svaralternativ, slik at alle kan svare på alle spørsmål.

Ett tredje forhold var det kun en respondent som nevnte, men vi velger å ta det med likevel. Forslaget handler om å ta med spørsmål om lærerne tar det faget de helst ville tatt dersom de kunne velge fritt, eller om det er slik at mange tar de fagene det satses spesielt på, og som skoleledere og skoleeiere satser på.

Sørge for at Deltakerundersøkelsen ikke blir for lang

Selv om Deltakerundersøkelsen skal dekke en rekke ulike tema, er det også viktig at den ikke blir for lang. Dette blir aktualisert i flere av intervjuene, uten at det kommer konkrete forslag til tema som kan utelates. Så langt har svarprosenten i Deltakerundersøkelsen vært høy, noe som indikerer at den ikke oppleves som for lang, av de som svarer på den. Imidlertid er lengden noe det er all grunn til å være

oppmerksom på uansett. En mulighet for kommende undersøkelser er at noen tema ikke besvares av alle, slik at halvparten får ett tema og den andre halvparten får et annet. Dette vil gjøre at hver enkelt deltaker får en kortere undersøkelse, uten at antallet som svarer på hver del blir kritisk lav. Videre kan det være en mulighet at ikke alle tema er med i alle Deltakerundersøkelser, for eksempel kan noen tema være med annet hvert år.

Referanser

Gjerustad, C. og Pedersen, K. (2019). *Deltakerundersøkelsen for lærere 2019 – Resultater fra en spørreundersøkelse blant ansatte i skolen som har tatt videreutdanning innenfor strategien «Kompetanse for kvalitet»*. NIFU: Rapport 19/2019. Oslo: NIFU.

Gjerustad, C., Smedsrud, J., Tømte, C. og Pedersen, K. (2019). *Deltakerundersøkelsen for «Profesjonsfaglig digital kompetanse»*. NIFU: Rapport 21/2019. Oslo: NIFU.

NOKUT (2018). *Systematisk kvalitetsarbeid i lover og forskrifter – en veiledning*. Mai 2017 (revidert oktober 2018). https://www.nokut.no/siteassets/tilsyn-og-kvalitetsarbeid/291018_veiledning-til-kap-4_revidert.pdf

Vedlegg

Intervjuguide tilbydere

1. Bruk av informasjon fra tidligere Deltakerundersøkelser

- a. Har du vært involvert i å bruke kunnskap fra tidligere Deltakerundersøkelser internt på universitetet/høyskolen?
 - i. På hvilken måte har du vært involvert?
 - ii. Brukte dere informasjon fra den nasjonale Deltakerundersøkelsen eller den institusjonsspesifikke?
- b. Hvordan ble denne kunnskapen diskutert?
 - i. Fellesmøter
 - ii. Mindre grupper
- c. Hvordan ble informasjonen mottatt blant undervisningspersonalet?
- d. Var det informasjon som var særlig nyttig/unyttig?
- e. Førte diskusjon og bruk av informasjonen fra Deltakerundersøkelsen til endringer hos dere?

2. Interne evalueringer

- a. Har dere hatt interne evalueringer av videreutdanninger på universitetet/høyskolen, der deltakerne gir direkte tilbakemelding til dere?
- b. Hvordan var disse organisert?
- c. Vil du si at det var andre ting som kom fram der enn i Deltakerundersøkelsen?
- d. Hvordan bruker dere informasjonen fra de interne evalueringene sammenliknet med informasjonen fra Deltakerundersøkelsen?

3. Ønsker til Deltakerundersøkelsen

- a. Hva trenger dere tilbakemeldinger om fra deltakerne for å kunne sikre videreutdanningstilbud av høy kvalitet?
- b. Hvilken rolle kan Deltakerundersøkelsen spille i dette?
- c. Har du endringsforslag til Deltakerundersøkelsen?

4. Presentasjon av informasjon

- a. Hva synes dere om presentasjonen av tilbakemeldingene dere har fått fra Deltakerundersøkelsen i de institusjonsspesifikke rapportene?
- b. Er det andre måter å presentere på dere ville foretrukket?

Nordisk institutt for studier av
innovasjon, forskning og utdanning

Nordic institute for Studies in
Innovation, Research and Education

www.nifu.no